

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Запорізька політехніка»
Юридичний факультет
Кафедра конституційного, адміністративного та трудового права
Кафедри кримінального, цивільного та міжнародного права

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан юридичного факультету
НУ «Запорізька політехніка»

проф. Юрій ФІЛЕЙ
«31» серпня 2023 року

ОК 19 РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

спеціальність 262 Правоохоронна діяльність
(код і найменування спеціальності)

освітня програма (спеціалізація) Правоохоронна діяльність
(назва освітньої програми (спеціалізації))

інститут, факультет юридичний факультет
(найменування інституту, факультету)

мова навчання українська

2023 рік

Робоча програма **Навчальної практики**
для здобувачів вищої освіти спеціальності 262 Правоохоронна діяльність,
освітня програма (спеціалізація) **Правоохоронна діяльність, 2023. 25 с.**
(назва освітньої програми (спеціалізації))

Розробники:

Бостан С.К., професор кафедри конституційного, адміністративного та трудового права,
д.ю.н., професор;
Шиян О.Ю., доцент кафедри кримінального, цивільного та міжнародного права, к.ю.н.,
доцент.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри
конституційного, адміністративного та трудового права

Протокол від «30» серпня 2023 року № 2

Завідувач кафедри конституційного, адміністративного та трудового права
(найменування кафедри)

«30» серпня 2023 року _____ (Максакова Р. М.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри
кримінального, цивільного та міжнародного права

Протокол від «30» серпня 2023 року № 1

Завідувач кафедри кримінального, цивільного та міжнародного права
(найменування кафедри)

«30» серпня 2023 року _____ (Леоненко Т.Є.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Схвалено науково-методичною комісією юридичного факультету
(найменування факультету)

Протокол від «31» серпня 2023 року № 1

«31» серпня 2023 року Голова _____ (Філей Ю.В.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

© Бостан С. К., 2023
© Шиян О. Ю., 2023
© НУ «Запорізька політехніка», 2023

1. Опис навчальної практики

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика практики
Кількість кредитів: 3	Галузь знань <u>26 «Цивільна безпека»</u>	Нормативна
Загальна кількість годин – 90	Спеціальність <u>262 «Правоохоронна діяльність»</u>	Рік підготовки - 1
		Семестр - 2
	Освітній ступень: <u>бакалавр</u>	Самостійна робота 10 годин
		Індивідуальні завдання 20 годин
		Вид контролю диференційований залік

2. Мета та завдання навчальної (ознайомчої) практики

Практика студентів-правоохоронців юридичного факультету Національного університету «Запорізька політехніка» (далі – НУ «Запорізька політехніка») є невід’ємною складовою частиною процесу підготовки фахівців в університеті, обов’язковим компонентом освітньої програми. Вона проводиться відповідно до Положення про проведення практики студентів у вищих навчальних закладів України, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 08 квітня 1993 р. № 93 (з наступними змінами) та Положення про проведення практики студентів НУ «Запорізька політехніка», затвердженого наказом ректора від 30 серпня 2019 року, а також Навчального плану юридичного факультету НУ «Запорізька політехніка». Останнім, передбачені різні види практики, які проводяться відповідно на 1-3 курсах.

На першому курсі, як правило, після завершення навчальних занять, проводиться навчальна (ознайомча) практика. Її важливість полягає у тому, що саме в процесі цієї практики студенти знайомляться зі своїм майбутнім фахом, в них складається перше реальне враження про професію правоохоронця. В її ході студенти намагаються закріплювати і поглиблювати теоретичні знання, одержані в процесі вивчення загальних та спеціальних навчальних дисциплін, спостерігаючи й аналізуючи насамперед різні сфери діяльності окремих правоохоронців-практиків або ж правоохоронних установ, виробляють початкові уміння та навички правоохоронної діяльності.

Проходження практики студентом на відповідній базі практики може відбуватися як за ініціативою навчального закладу (на основі колективних договорів), так і за ініціативою студента, на підставі індивідуально укладеної угоди.

Метою навчальної практики є закріплення теоретичних знань, отриманих студентами у процесі навчання на першому курсі та формування у них початкових професійних умінь та навичок з відповідної спеціальності.

Основними завданнями навчальної (ознайомчої) практики є:

- поглиблення теоретичних знань, отриманих студентами у процесі вивчення повного циклу загальнотеоретичних дисциплін;
- формування певних практичних навичок шляхом вчинення конкретних дій;

Під час навчальної (ознайомчої) практики студенти-практиканти повинні:

знати:

- природу та зміст етичних стандартів юридичної професії;

– отримані у процесі вивчення циклу теоретичних навчальних дисциплін відповідного комплексу знань;

– конкретну нормативно-правову базу, яка регламентує правовий статус (повноваження, права та обов'язки) баз практик, повноваження посадових осіб та функціональні обов'язки керівників навчальної практики від бази практики, окремих її фахівців;

– конкретну нормативно-правову базу, яка регулює правоохоронну діяльність бази практики, окремих її фахівців.

вміти:

– діяти на основі етичних стандартів правоохоронної професії;

– логічно, критично та творчо мислити, планувати, організовувати і контролювати свою діяльність;

– кваліфіковано збирати та аналізувати інформацію, самостійно вивчити і проаналізувати нормативно-правові акти, якими регламентується діяльність бази навчальної практики, а також наукову і навчально-методичну літературу;

– аналізувати юридичні дії фахівців баз практики, грамотно і точно формулювати та висловлювати свою позицію, належним чином її обґрунтовувати;

– складати проекти деяких документів (наказів, розпоряджень, рішень, протестів тощо).

набути такі компетентності:

а) загальні:

– бути здатним застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК 1);

– мати знання та розуміння предметної області професійної діяльності (ЗК 2);

– мати навички використання інформаційних та комунікаційних технологій (ЗК 4);

– мати здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями (ЗК5).

б) спеціальні:

– усвідомити функції держави, форм реалізації цих функцій, правових основ правоохоронної діяльності, дотримуватись основних принципів реалізації правоохоронної функції держави (СК 1);

– здатність професійно оперувати категоріально-понятійним апаратом права і правоохоронної діяльності (СК 3);

- здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати правову інформацію з різних джерел (СК5);
- здатність визначати належні та придатні для юридичного аналізу факти (СК10).

досягнути такі програмні результати:

- розуміти принципи етичної поведінки і мати навички їх використання в соціально відповідальній та свідомій діяльності у сфері правоохоронної діяльності (РН 6);
- виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки (РН10);
- адаптуватися і ефективно діяти за звичних умов правоохоронної діяльності (РН12);
- знати і розуміти відповідні вимоги законодавства, грамотно оформлювати процесуальні документи, що використовуються під час провадження у справах про правопорушення (РН 13);
- здійснювати пошук та аналіз новітньої інформації у сфері правоохоронної діяльності (РН 14);
- набути певні навички працювати автономно та в команді під час розв’язання деяких задач правоохоронної діяльності (РН15);
- набути початкові навички застосовування заходів, спрямованих на усунення загрози життю та здоров’ю фізичних осіб і публічній безпеці, що виникли внаслідок учинення кримінального злочину чи адміністративного правопорушення (РН16) ;
- набути певні уміння використання основних методів та засобів забезпечення правопорядку в державі, дотримання прав і свобод людини і громадянина, попередження таких загроз національної безпеки держави, як кібербезпека, економічна та інформаційна безпеки тощо (РН17);
- ознайомитись, якщо є така можливість, з порядком застосовування штатного озброєння відповідного підрозділу (вогнепальну зброю, спеціальні засоби, засоби фізичної сили); з інформаційними системами та технологіями, захисту даних, з методами обробки, накопичення та оцінювання інформації, базами даних, оперативні та оперативно-технічні засобами здійснення оперативно-розшукової діяльності (РН18);
- ознайомитись з встановленими на законодавчому рівні умовами дотримання дозвільної системи (РН20);

– ознайомитись з організацією заходів щодо режиму секретності та захисту інформації (РН21).

3. Тематичний зміст навчальної практики

Тема 1. Підготовка студентів до проходження практики

Місце та роль практики в підготовці юристів вищої кваліфікації. Зміст та основні етапи практики, бази практик, керівники практик, права та обов'язки студентів-практикантів, звітна документація. Установча конференція: мета, завдання та порядок проходження практики. Підготовка плану практики, обговорення з керівником від навчального закладу порядку його реалізації. Визначення індивідуальних завдань. Оформлення необхідних документів (направлення на практику, щоденника практики тощо). Одержання інструктажу щодо трансферу до бази практики та необхідних методичних рекомендацій щодо виконання поставлених керівником завдань.

Тема 2. Проходження практики в судових органах

Ознайомлення з базою практики, повторення та закріплення теоретичних знань, що відображають специфіку її організації та діяльності. Нормативно-правова база, що регулює організацію і діяльність судів в Україні. Матеріальне право, яке регулює суспільні відносини в різних сферах життя і діяльності громадян. Процесуальне право, яке регламентує порядок розгляду і вирішення цивільних, господарських, адміністративних справ та кримінальних проваджень. Порядок ведення діловодства, виконання судових рішень. Аналіз юридичної діяльності працівників суду як бази практики. Формування навиків розробки проектів юридичних документів.

Тема 3. Проходження практики в адвокатурі

Ознайомлення з базою практики, повторення та закріплення теоретичних знань, що відображають специфіку її організації та діяльності. Нормативно-правова база, що регулює організацію і діяльність адвокатури в Україні як недержавного самоврядного інституту, що забезпечує здійснення захисту, представництва та надання інших видів правової допомоги на професійній основі. Види адвокатської діяльності, професійні права та обов'язки адвоката. Гарантія адвокатської діяльності. Дисциплінарна відповідальність адвоката. Порядок ведення діловодства. Аналіз юридичної діяльності адвокатів (об'єднань) як бази практики. Формування навиків розробки проектів юридичних документів, пов'язаних з адвокатською діяльністю.

Тема 4. Проходження практики в органах прокуратури

Ознайомлення з базою практики, повторення та закріплення теоретичних знань, що відображають специфіку її організації та діяльності. Система органів прокуратури та правові основи її діяльності. Функції прокуратури: 1) підтримання державного обвинувачення в суді; 2) представництво інтересів громадянина або держави в суді у випадках, визначених Законом; 3) нагляд за додержанням законів органами, що провадять оперативно-розшукову діяльність, дізнання, досудове слідство; 4) нагляд за додержанням законів при виконанні судових рішень у кримінальних справах, а також при застосуванні інших заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи громадян. Статус прокурорських працівників України. Правові акти прокурорської діяльності. Аналіз юридичної діяльності працівників прокуратури як бази практики. Формування навиків розробки проектів юридичних документів, пов'язаних з діяльністю прокуратури.

Тема 5. Проходження практики в територіальних підрозділах Національної поліції України

Ознайомлення з базою практики, повторення та закріплення теоретичних знань, що відображають специфіку її організації та діяльності. Система органів Національної поліції. Нормативні акти, що регулюють діяльність національної поліції та визначають їх завдання і функції, форми та методи практичної діяльності. Функціональні обов'язки співробітників національної поліції, плануванням їх роботи. Організація діяльності окремих структурних підрозділів поліції (управління патрульної поліції; управління поліції охорони; відділу безпеки дорожнього руху; відділу організації служби забезпечення масових заходів та діяльності спеціальних установ поліції; відділу дільничних офіцерів поліції; відділу ювенальної превенції), їх структурою та формами взаємодії поліцейських підрозділів з іншими структурними підрозділами поліції;

Тема 6. Проходження практики в органах і установах Державної кримінально-виконавчої служби України

Ознайомлення з базою практики, повторення та закріплення теоретичних знань, що відображають специфіку її організації та діяльності. Система органів Державної кримінально-виконавчої служби України. Нормативні акти, що регулюють діяльність Державної кримінально-виконавчої служби України та визначають їх завдання і функції, форми та методи практичної діяльності:

виконання заходів режимно-профілактичного характеру; ведення довідкової роботи з питань законодавства тощо. Організація діяльності окремих структурних підрозділів і установ Державної кримінально-виконавчої служби України (установами виконання покарань, відділами та секторами ДКВС, філіями державної установи «Центр пробації»).

Тема 7. Проходження практики в органах Державної виконавчої служби України

Ознайомлення з базою практики, повторення та закріплення теоретичних знань, що відображають специфіку її організації та діяльності. Система органів Державної виконавчої служби України. Нормативні акти, що регулюють діяльність Державної виконавчої служби України та визначають їх завдання і функції, форми та методи практичної діяльності. Організація роботи Державної виконавчої служби України, правова база та система органів та посадових осіб Державної виконавчої служби України;

Тема 8. Проходження практики в органах Державної фіскальної служби України

Ознайомлення з базою практики, повторення та закріплення теоретичних знань, що відображають специфіку її організації та діяльності. Система органів Державної фіскальної служби України. Нормативні акти, що регулюють діяльність Державної фіскальної служби України та визначають їх завдання і функції, форми та методи практичної діяльності, функціональні обов'язки працівників відповідних підрозділів. Порядок прийому та консультування громадян; ознайомлення зі змістом скарг та пропозицій громадян.

Тема 9. Проходження практики в органах Державної служби України з надзвичайних ситуацій

Ознайомлення з базою практики, повторення та закріплення теоретичних знань, що відображають специфіку її організації та діяльності. Система органів Державної служби України з надзвичайних ситуацій (ДСНС). Нормативні акти, що регулюють діяльність ДСНС та визначають їх завдання і функції, форми та методи практичної діяльності. Організація роботи ДСНС та окремих її структурних підрозділів (аварійно-рятувальних загонів спеціального призначення; загонів технічної служби; Державних пожежно-рятувальних загонів; Державних пожежно-рятувальних частин; Державних пожежно-рятувальних постів; частин технічної служби; Центрів забезпечення діяльності;

Оперативно-координаційних центрів). Їх структура та форми взаємодії підрозділів ДСНС зі структурними підрозділами Національної поліції України і судовими органами.

Тема 10. Проходження практики в органах Державної прикордонної служби України

Ознайомлення з базою практики, повторення та закріплення теоретичних знань, що відображають специфіку її організації та діяльності. Система органів Державної прикордонної служби України. Нормативні акти, що регулюють діяльність Державної прикордонної служби України та визначають їх завдання і функції, форми та методи практичної діяльності. Організація діяльності окремих структурних підрозділів Державної прикордонної служби України, їх структура та форми взаємодії підрозділів Державної прикордонної служби України з установами, органами та організаціями.

Тема 11. Проходження практики в органах Служби безпеки України

Ознайомлення з базою практики, повторення та закріплення теоретичних знань, що відображають специфіку її організації та діяльності. Система органів Служби безпеки України. Нормативні акти, що регулюють діяльність Служби безпеки України та визначають їх завдання і функції, форми та методи практичної діяльності. Організація діяльності окремих структурних підрозділів Служби безпеки України (контррозвідки; захисту національної державності; контррозвідувального захисту інтересів держави в сфері економічної безпеки; контррозвідувального захисту інтересів держави у сфері інформаційної безпеки; охорони державної таємниці та ліцензування; боротьби з корупцією та організованою злочинністю; боротьби з тероризмом; захисту учасників кримінального судочинства та працівників правоохоронних органів; оперативно-технічних заходів; оперативного документування; слідчий; інформаційно-аналітичного, кадрового, правового, господарського, фінансового, медичного та інших видів забезпечення оперативно-службової діяльності Служби безпеки України), їх структура та форми взаємодії підрозділів з іншими органами й організаціями.

Тема 12. Завершення практики та підведення її підсумків

Обробка, аналіз та узагальнення отриманої під час проходження практики інформації. Підготовка письмового звіту з практики. Вимоги до звіту. Захист практики. Проведення підсумкової конференції з практики: загальний аналіз

результатів практики, виступи найкращих студентів, представників навчального закладу та баз практик, узагальнення пропозицій щодо вдосконалення форм і методів проведення практики.

4. Етапи навчальної (ознайомчої) практики

Етапи практики	Зміст, основні завдання
1. Підготовчий	1.1. Вступна лекція (конференція) щодо підготовки до практики 1.2. Підготовка плану практики. 1.3. Обговорення з керівником порядку реалізації плану практики. 1.4. Одержання індивідуальних завдань. 1.5. Оформлення необхідних документів (направлення на практику, щоденника практики тощо). 1.6. Одержання інструктажу щодо трансферу до бази практики та необхідних методичних рекомендацій відносно виконання поставлених керівником завдань.
2. Ознайомлювальний	2.1. Ознайомлення із базою практики. 2.2. Інструктаж з техніки безпеки, правил внутрішнього розпорядку організації і правила охорони праці. 2.3. Ознайомлення з основними напрямками роботи організації (установи, закладу).
3. Основний	3.1. Вивчення нормативно-правових та локальних актів. 3.2. Вивчення посадових функцій, повноважень співробітників бази практики. 3.3. Аналіз діяльності працівників бази практики. 3.4. Формування навиків розробки проектів правових документів 3.5. Обробка та аналіз отриманої інформації, підготовка письмового звіту з практики

4. Підсумковий	4.1. Представлення письмового звіту для рецензування і попередньої оцінки керівником практики від навчального закладу. 4.2. Захист звіту з практики. 4.3. Підготовка і проведення підсумкової конференції.
-----------------------	---

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми
1	Підготовка студентів до проходження практики
2	Проходження практики в судових органах
3	Проходження практики в адвокатурі
4	Проходження практики в органах прокуратури
5	Проходження практики в територіальних підрозділах Національної поліції України
6	Проходження практики в органах і установах Державної кримінально-виконавчої служби України
7	Проходження практики в органах Державної виконавчої служби України
8	Проходження практики в органах Державної фіскальної служби України
9	Проходження практики в органах Державної служби України з надзвичайних ситуацій
10	Проходження практики в органах Державної прикордонної служби України
11	Проходження практики в органах Служби безпеки України
12	Завершення практики та підведення її підсумків

Примітка: Самостійна робота під час практики передбачає, як правило, повторення та закріплення теоретичних знань, одержаних в ході навчального процесу або ж набуття самостійно нових знань, необхідних для виконання завдань практики.

6. Індивідуальні завдання

№ з/п	Назва теми
1	Підготовка студентів до проходження практики

2	Проходження практики в судових органах
3	Проходження практики в адвокатурі
4	Проходження практики в органах прокуратури
5	Проходження практики в територіальних підрозділах Національної поліції України
6	Проходження практики в органах і установах Державної кримінально-виконавчої служби України
7	Проходження практики в органах Державної виконавчої служби України
8	Проходження практики в органах Державної фіскальної служби України
9	Проходження практики в органах Державної служби України з надзвичайних ситуацій
10	Проходження практики в органах Державної прикордонної служби України
11	Проходження практики в органах Служби безпеки України
12	Завершення практики та підведення її підсумків

Індивідуальне завдання студентам є важливою складовою процесу професійної підготовки майбутніх спеціалістів, фахівців в різних сферах юридичної діяльності. Його зміст зумовлюється напрямом підготовки, фахом і спеціалізацією студента, темами курсових або ж інших навчально-дослідних робіт, конкретними умовами та можливостями баз практики, відповідає цілям і завданням навчального процесу. Виконання індивідуальних завдань активізує діяльність студентів, розширює їх світогляд, підвищує ініціативу і робить проходження практики більш конкретним і цілеспрямованим. Орієнтований перелік індивідуальних завдань наводиться нижче:

6.1. Проходження практики в судових органах

Під час проходження практики **в судових органах** студенти повинні:

знати: нормативні акти, які регулюють організацію і діяльність місцевих судів, порядок ведення діловодства, виконання судових рішень, а також матеріальне право, яке регулює суспільні відносини в різних сферах життя і діяльності громадян та основи процесуального права, яке регламентує порядок розгляду і вирішення цивільних, господарських, адміністративних справ та кримінальних проваджень;

вміти: знаходити необхідні нормативні акти, які регулюють договірні та деліктні правовідносини, складати проекти процесуальних документів;

набути навичок: роботи в якості секретаря канцелярії або секретаря судового засідання; складання проектів процесуальних документів; проведення узагальнень судової практики щодо окремих категоріях справ та проваджень тощо.

Для цього студент-практикант знайомиться:

- в канцелярії суду:

а) з організацією діловодства суду і розподілу обов'язків між працівниками;

б) з організацією прийому громадян, порядку прийому і відправки кореспонденції;

в) з порядком реєстрації та обліку позовних заяв, заяв, адміністративних позовів, адміністративних матеріалів, подань органів досудового слідства, кримінальних впроваджень та інших матеріалів;

г) з порядком прийому та обліку апеляцій, апеляційних скарг, касаційних скарг та подань;

д) зі зверненнями до виконання вироків, рішень, постанов та ухвал суду;

е) з організацією роботи архіву суду і порядком зберігання розглянутих в суді справ (проваджень),

- у секретаря судового засідання:

а) з процедурою введення протоколу судового засідання;

б) з іншими обов'язками секретаря судового засідання;

- у суді:

а) з роботою суду, розподілом обов'язків між суддями;

б) з плануванням роботи та компетенцією суду;

в) з методами вивчення та узагальнення судової практики;

г) з окремими справами (провадженнями);

д) з результатами узагальнення судової практики.

6.2. Проходження практики в органах прокуратури

Під час проходження практики в органах прокуратури студенти повинні:

знати: нормативні акти, що регулюють діяльність органів прокуратури і визначають їх завдання і функції, форми та методи практичної діяльності;

вміти: застосовувати деякі норми законодавства на практиці, скласти проекти документів тощо;

набути навичок: ведення діловодства, підготовки проектів постанов, рішень, планів розслідування, відповідей на скарги і заяви складання висновків, подань, довідок тощо.

Для цього студент-практикант знайомиться:

- а) з функціональними обов'язками співробітників прокуратури, плануванням їх роботи;
- б) з веденням довідкової роботи з питань законодавства;
- в) зі справами, що поступають і знаходяться в провадженні;
- г) з функціональними обов'язками слідчого;
- д) із формами взаємодії слідчого з оперативними підрозділами;
- е) з роботою слідчого при проведенні слідчих дій.

6.3. Проходження практики в адвокатурі

Під час проходження практики **в адвокатурі** студенти повинні:

знати: нормативні акти, які регулюють організацію і діяльність адвокатів (адвокатських об'єднань), порядок ведення діловодства, а також матеріальне право, яке регулює суспільні відносини в різних сферах життя і діяльності громадян, та процесуальне право, яке регламентує порядок розгляду і вирішення цивільних, господарських, адміністративних та кримінальних справ (впроваджень);

вміти: знаходити необхідні нормативні акти, які регулюють договірні та деліктні правовідносини, правильно їх застосувати при вирішенні справ, скласти процесуальні документи;

набути навичок: роботи в якості помічника адвоката; надання громадянам та юридичним особам деяких порад; підготовки матеріалів для подання їх до суду; проведення узагальнень судової практики щодо окремих категорій справ (проваджень).

Для цього студент-практикант знайомиться:

- а) з веденням діловодства адвокатського об'єднання (адвоката) і розподілу обов'язків між працівниками такого об'єднання;
- б) з організацією прийому клієнтів, порядку прийому і відправки кореспонденції;
- в) з порядком складання позовних заяв, адміністративних позовів, адміністративних матеріалів, подань органів досудового слідства та інших матеріалів;
- г) з процесом підготовки адвоката до розгляду судових справ;

д) в разі такої можливості, з особливостями його участі у судових засіданнях при розгляді цивільних, адміністративних справ та справ про адміністративні правопорушення кримінальних впроваджень;

е) з результатами узагальнення судової практики, яке здійснюється помічником адвоката.

6.4. Проходження практики в територіальних підрозділах Національної поліції України

Під час проходження практики в підрозділах **Національної поліції** студенти повинні:

знати: нормативні акти, що регулюють діяльність національної поліції та визначають їх завдання і функції, форми та методи практичної діяльності;

вміти: застосовувати норми законодавства на практиці, скласти проекти деяких документів тощо;

набути навичок: ведення діловодства, підготовки проектів постанов, рішень, відповідей на скарги і заяви, складання довідок тощо.

Для цього студент-практикант знайомиться:

а) з функціональними обов'язками співробітників національної поліції, плануванням їх роботи;

б) з веденням довідкової роботи з питань законодавства;

в) з організацією діяльності окремих структурних підрозділів поліції (управління патрульної поліції; управління поліції охорони; відділу безпеки дорожнього руху; відділу організації служби забезпечення масових заходів та діяльності спеціальних установ поліції; відділу дільничних офіцерів поліції; відділу ювенальної превенції), їх структурою та формами взаємодії поліцейських підрозділів з іншими структурними підрозділами поліції;

г) з функціональними обов'язками посадової особи, до якої він прикріплений для проходження практики;

6.5. Проходження практики в органах і установах Державної кримінально-виконавчої служби України

Під час проходження практики в органах і установах Державної кримінально-виконавчої служби України студенти повинні:

знати: нормативні акти, що регулюють діяльність Державної кримінально-виконавчої служби України та визначають їх завдання і функції, форми та методи практичної діяльності;

вміти: застосовувати норми законодавства на практиці, скласти проекти деяких документів тощо;

набути навичок: ведення діловодства, підготовки проектів документації; узагальнення здійснених під час практики робіт.

Для цього студент-практикант знайомиться:

а) з нормативно-правовою базою діяльності органах та установ Державної кримінально-виконавчої служби України;

б) з виконанням заходів режимно-профілактичного характеру;

в) з функціональними обов'язками співробітників Державної кримінально-виконавчої служби України, плануванням їх роботи;

г) з веденням довідкової роботи з питань законодавства;

д) з організацією діяльності окремих структурних підрозділів і установ Державної кримінально-виконавчої служби України (установами виконання покарань, відділами та секторами ДКВС, філіями державної установи «Центр пробації»);

е) з їх структурою та формами взаємодії органів і установ Державної кримінально-виконавчої служби України між собою та з органами державної влади і місцевого самоврядування;

ж) з функціональними обов'язками посадової особи, до якої він прикріплений для проходження практики.

6.6. Проходження практики в органах Державної виконавчої служби України

Під час проходження практики в органах Державної виконавчої служби України студенти повинні:

знати: нормативні акти, що регулюють діяльність Державної виконавчої служби України та визначають їх завдання і функції, форми та методи практичної діяльності;

вміти: застосовувати норми законодавства на практиці, скласти проекти деяких документів тощо;

набути навичок: ведення діловодства, підготовки проектів документації; узагальнення здійснених під час практики робіт.

Для цього студент-практикант знайомиться:

- а) з організацією роботи Державної виконавчої служби України;
- б) з правовою базою роботи Державної виконавчої служби України;
- в) із системою органів та посадових осіб Державної виконавчої служби України;
- г) з функціональними обов'язками посадової особи, до якої він прикріплений для проходження практики;

6.7. Проходження практики в органах Державної фіскальної служби України

Під час проходження практики в органах Державної фіскальної служби України студенти повинні:

знати: нормативні акти, що регулюють діяльність Державної фіскальної служби України та визначають їх завдання і функції, форми та методи практичної діяльності;

вміти: підбирати, систематизувати, опрацьовувати і використовувати необхідну правову та управлінську інформацію; вільно користуватися інформаційною базою; скласти проекти деяких документів;

набути навичок: ведення діловодства; складання довідок, проектів документів, їх реєстрації; узагальнення здійснених під час практики робіт.

Для цього студент-практикант знайомиться:

- а) з нормативно-правовими актами, що визначають правовий статус органів Державної фіскальної служби України, організацією їх роботи, функціональними обов'язками працівників відповідних підрозділів;
- б) з роботою органів Державної фіскальної служби України, розподілом обов'язків між працівниками;
- в) із системою органів та посадових осіб Державної фіскальної служби України;
- г) з функціональними обов'язками посадової особи, до якої він прикріплений для проходження практики;
- д) з порядком прийому та консультування громадян;
- е) зі змістом скарг та пропозицій громадян;

6.8. Проходження практики в органах Державної служби України з надзвичайних ситуацій

Під час проходження практики в органах Державної служби України з надзвичайних ситуацій студенти повинні:

знати: положеннями нормативних актів, що регулюють діяльність Державної служби України з надзвичайних ситуацій та визначають їх завдання і функції, форми та методи практичної діяльності;

вміти: застосовувати відповідні норми законодавства на практиці;

набути навичок: ведення діловодства, підготовки проектів документації; узагальнення здійснених під час практики робіт.

Для цього студент-практикант знайомиться:

а) з пожежно-економічною характеристикою району, що обслуговується підрозділом;

б) з положенням про районний підрозділ ГУ(У) ДСНС в області;

в) з плануванням роботи в підрозділі за основними напрямками діяльності;

г) з функціональними обов'язками (посадовою інструкцією) посадової особи, до якої він прикріплений для проходження практики;

д) з порядком взяття на облік нового об'єкта перевірки;

е) з порядком планування заходів державного нагляду (контролю) у сфері техногенної та пожежної безпеки;

ж) з порядком ведення, зберігання та списання наглядових справ, що характеризують стан пожежної та техногенної безпеки об'єкта перевірки, формування єдиної справи тощо;

з) з видами службової документації, порядком здійснення адміністративно-правової діяльності, застосування запобіжних заходів, обліку та складання матеріалів за фактами пожеж;

и) з порядком здійснення обліку та контролю за впровадженням, експлуатацією та технічним обслуговуванням установок ППЗ і перевірки їх працездатності; формами та порядком надання звітних документів;

к) з керівними документами, що регламентують порядок подання і реєстрації декларації відповідності матеріально-технічної бази суб'єкта господарювання вимогам законодавства з питань пожежної безпеки;

л) з формами звітності підрозділу за основними напрямками діяльності; порядком їх складання та термінами подання;

м) з порядком розгляду запитів, листів, пропозицій, заяв та скарг громадян, державних органів, юридичних та фізичних осіб з питань пожежної безпеки;

н) з організацією діяльності окремих структурних підрозділів Державної служби України з надзвичайних ситуацій (аварійно-рятувальних загонів спеціального призначення; загонів технічної служби; Державних пожежно-рятувальних загонів; Державних пожежно-рятувальних частин; Державних пожежно-рятувальних постів; частин технічної служби; Центрів забезпечення діяльності; Оперативно-координаційних центрів), їх структурою та формами взаємодії підрозділів ДСНС зі структурними підрозділами Національної поліції України і судовими органами.

6.9. Проходження практики в органах Державної прикордонної служби України

Під час проходження практики в органах **Державної прикордонної служби України** студенти повинні:

знати: положеннями нормативних актів, що регулюють діяльність Державної прикордонної служби України та визначають їх завдання і функції, форми та методи практичної діяльності;

вміти: застосовувати норми законодавства на практиці;

набути навичок: ведення діловодства; підготовки проектів документації; узагальнення здійснених під час практики робіт.

Для цього студент-практикант знайомиться:

а) з функціональними обов'язками співробітників Державної прикордонної служби України, плануванням їх роботи;

б) з веденням довідкової роботи з питань законодавства;

в) з організацією діяльності окремих структурних підрозділів Державної прикордонної служби України, їх структурою та формами взаємодії підрозділів Державної прикордонної служби України з установами, органами та організаціями;

г) з функціональними обов'язками посадової особи, до якої він прикріплений для проходження практики;

10. Проходження практики в органах Служби безпеки України

Під час проходження практики в регіональних органах **Служби безпеки України** студенти повинні:

знати: нормативні акти, що регулюють діяльність Служби безпеки України та визначають їх завдання і функції, форми та методи практичної діяльності;

вміти: застосовувати норми законодавства на практиці, скласти проекти деяких документів тощо;

набути навичок: ведення діловодства; підготовки проектів документації; узагальнення здійснених під час практики робіт.

Для цього студент-практикант знайомиться:

а) з функціональними обов'язками співробітників Служби безпеки України, плануванням їх роботи;

б) з веденням довідкової роботи з питань законодавства;

в) з організацією діяльності окремих структурних підрозділів Служби безпеки України (контррозвідки; захисту національної державності; контррозвідувального захисту інтересів держави в сфері економічної безпеки; контррозвідувального захисту інтересів держави у сфері інформаційної безпеки; охорони державної таємниці та ліцензування; боротьби з корупцією та організованою злочинністю; боротьби з тероризмом; захисту учасників кримінального судочинства та працівників правоохоронних органів; оперативно-технічних заходів; оперативного документування; слідчий; інформаційно-аналітичного, кадрового, правового, господарського, фінансового, медичного та інших видів забезпечення оперативно-службової діяльності Служби безпеки України), їх структурою та формами взаємодії підрозділів з іншими органами й організаціями;

г) з функціональними обов'язками посадової особи, до якої він прикріплений для проходження практики;

7. Методи та засоби діагностики навчальної практики

Знання, уміння і навички студентів протягом практики контролюються завдяки таким формам як опитування студентів на робочих місцях, перевірка рівня теоретичної та практичної підготовки, складання заліку студентами керівникам від бази практики, складання диференційованого заліку у результаті захисту звіту з практики. Останній є основним документом, що відображає підсумки практики студента. Вимоги до складання звіту містяться у методичних рекомендаціях з навчальної (ознайомчої) практики.

8. Оцінювання результатів навчальної (ознайомчої) практики

Студент захищає свій звіт про проходження навчальної (ознайомчої) практики в строк, передбачений календарним графіком її проходження. Кращі звіти можуть бути рекомендовані для підготовки відповідних доповідей та виступів на студентських науково-практичних конференціях, круглих столах, семінарах тощо.

При оцінюванні роботи студента за час практики враховуються: щоденник, письмовий звіт, відгуки керівників практики, матеріали практики, а також якість їх оформлення. Оцінювання одержаних студентом результатів здійснюється у вигляді диференційованого заліку за чотирьохбальною шкалою: «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно».

Положення про проведення практики студентів НУ «Запорізька політехніка», затвердженого наказом ректора від 30 серпня 2019 року передбачає такий орієнтований приклад оцінювання захисту матеріалів практики за 100 бальною шкалою:

№ з/п	Зміст роботи, що оцінюється	Кількість балів
1	Теоретична підготовка: знання предмету; володіння матеріалом	15
2	Особисті характеристики студента: дисциплінованість; ініціативність; самостійність; професійна спрямованість; інноваційність.	10
3	Оцінювання процесу проходження практики:	20

	підготовка документації, облікової звітності на базах практики, вироблення навиків професійної діяльності.	
5	Своєчасність подачі звітної документації	5
4	Оцінювання звітної документації: оформлення звіту та додаткових матеріалів до нього.	25
6	Захист практики	25
	Усього	100

9. Шкала оцінювання навчальної практики:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка для диференційованого заліку
90–100	відмінно
85–89	добре
75–84	
70–74	задовільно
60–69	
35–59	незадовільно з можливістю повторного складання
01–34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом

Одержані студентом оцінки вносяться до екзаменаційно-залікової відомості та до його залікової книжки. Залік проводиться протягом **перших 10 днів після завершення практики або в перші 10 днів чергової сесії**, яка має відбутися після проходження практики згідно з розкладом.

Студент, який не виконав програму практики без поважних причин, може бути відрахований з університету. Якщо програма практики не виконана студентом з поважної причини, то студенту надається можливість пройти практику повторно за умови виконання встановлених вимог.

10. Методичне забезпечення навчальної практики

Методичні рекомендації з організації та проходження навчальної практики для здобувачів вищої освіти 1-го курсу спеціальності 262 – «Правоохоронна діяльність» / укл.: С. К. Бостан, О. Ю. Шиян. – Запоріжжя : НУ «Запорізька політехніка», 2023. 48 с.

11. Рекомендована література

Базова

1. Висоцький В. М., Хатнюк Ю. А.. Судові та правоохоронні органи України : навч. посіб. / Львів : Львів. держ. ун-т внутр. справ, 2022. 219 с.

2. Городовенко В.В., Макаренков О.Л. Судові правоохоронні органи України : навч. посіб. для студентів освіт.-кваліфікац. рівня «бакалавр» напряму підгот. «Правознавство». Запоріжжя : ЗНУ, 2018. 194 с.

3. Європейські стандарти прокурорської діяльності у кримінальному

провадженні : навч. посіб. / І.М. Козьяков [та ін.] ; [за заг. ред. І.М. Козьякова]. Нац. акад. прокуратури України, 2015. 227 с.

4. Литвин І. І., Окопник О.М. Судові та правоохоронні органи України : навч. посіб. КІДМУ КПУ, 2015. 295 с.

5. Михайленко О.Р. Прокуратура України : підручник. Київ : Юрінком Інтер, 2011. 336 с.

6. Судові, правоохоронні, контрольно-наглядові та правозахисні органи України: підручник / С. М. Гусаров та ін. Харків : Харків. нац. ун-т внутр. справ, 2020. 507 с

7. Судові та правоохоронні органи України : підручник / В. В. Дараган та ін. Дніпро : ДДУВС, 2021. 399 с.

8. Судові та правоохоронні органи України : підручник / А.В. Хрідочкін та ін. Дніпро : Ун-т мит. справи та фінансів, 2022. 291 с.

Допоміжна

1. Бодрова І.І., Лялюк О.Ю. Інститут муніципальної поліції в умовах децентралізації державної влади в Україні : питання визначення правового статусу та організації діяльності : [наук. доп.] ; Нац. акад. прав. наук України, НДІ держ. буд-ва та місц. самоврядування. Харків : Юрайт, 2015. 127 с.

2. Драгомирецька Л.С. Поняття та основи прокурорського самоврядування в Україні. *Право.иа*. 2015. № 1. С. 132–138.

3. Європейські стандарти прокурорської діяльності у кримінальному провадженні : навч. посіб. / І.М. Козьяков [та ін.] ; [за заг. ред. І.М. Козьякова] ; Ген. прокуратура України, Нац. акад. прокуратури України. Київ : Нац. акад. прокуратури України, 2015. 227 с.

4. Зарубіжний досвід створення та діяльності спеціальних антикорупційних органів : наук.-практ. посіб. / З.А. Загіней та ін. ; Ген. прокуратура України, Нац. акад. прокуратури України. Київ : Нац. акад. прокуратури України, 2015. 313 с.

5. Курко М.Н., Біленчук П.Д., Ярмолюк А.А. Поліція України (національна поліція): історіографія створення, стан законодавчого і ресурсного забезпечення та перспективи розвитку. *Право.иа*. 2015. № 1. С. 21–28.

6. Організація професійної діяльності юриста: теорія і практика /: Пер. з 2-го англ. вид. / Ф. Бойл, Д. Каппс, Ф. Плауден, К. Сендфорд [наук. ред. пер. В.І. Андрейцев. К.: Знання, 2006. 478 с.

7. Остафійчук Г. Прокурорський нагляд і контроль у досудовому розслідуванні. *Юридичний вісник*. 2015. № 1. С. 153–157. URL:http://nbuv.gov.ua/UJRN/urid_2015_1_29

8. Приватне життя і поліція. Концептуальні підходи. Теорія та практика. Авторський колектив / Відп. редактор: Ю.І. Римаренко. К.: КНТ, 2006. 740 с.

9. Прокурорське самоврядування : монографія / І.М. Козьяков та ін. ; Ген. прокуратура України, Нац. акад. прокуратури України. Київ : Нац. акад. прокуратури України, 2014. 66 с.

10. Ремєскова Ю.О. Судова влада в системі поділу влади : монографія / Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків : Право, 2014. 191 с.

11. Судова влада : монографія / [І.Є.Марочкін та ін.] ; за заг. ред. проф. І.Є.Марочкіна ; Нац. акад. прав. наук України, Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків : Право, 2015. 790 с.

12. Судова влада в Україні: історичні витоки, закономірності, особливості розвитку : [монографія] / [В.С.Бігун та ін.]. Київ : Наукова думка, 2014. 501 с.

13. Цибуляк-Кустевич А. Роль судді в процедурах примирення та медіації (порівняльно-правове дослідження). *Evropsky politicky a pravni diskurz*. 2015. Vol. 2, Iss. 2. С.282–293. URL:http://nbuv.gov.ua/UJRN/evrpol_2015_2_2_45

12. Інформаційні ресурси

1. Офіційний веб-портал «Судова влада України». URL: <https://court.gov.ua/>
2. Національна асоціація адвокатів України. URL: <https://unba.org.ua/>
3. Генеральна прокуратура України. URL: <https://www.gp.gov.ua/>
4. Міністерство внутрішніх справ України. URL: <https://mvs.gov.ua/>
7. Національна поліція України. URL: <https://mvs.gov.ua/uk/contacts/national-police-ukraine>
8. Служба безпеки України. URL: <https://ssu.gov.ua/>
9. Державна прикордонна служба України. URL: <https://dpsu.gov.ua/>
10. Державна служба України з надзвичайних ситуацій. URL: <https://dsns.gov.ua/>
11. Державна податкова служба України. URL: <https://tax.gov.ua/>
12. Державна виконавча служба України. URL: <https://minjust.gov.ua/ddvs>
13. Державна кримінально-виконавча служба України. URL: <https://minjust.gov.ua/dkvs/>